

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

DSW.ZSP.1700.2.2016.EKr

Warszawa, 12 października 2016 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 12.10.2016 r.
nr. 4933 podpis. [signature]

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12.10.16
nr. 5880 podpis. [signature]

**Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na przesłane przy piśmie z dnia 28 września 2016 r. (sygn. BPS/043-26-560/16) oświadczenie senatorów Krystiana Probiezja i Grzegorza Peczkisa złożone podczas 26. posiedzenia Senatu RP w dniu 22 września 2016 r. w sprawie okresu zatrudnienia osób na stanowisku adiunkta nieposiadających stopnia naukowego doktora habilitowanego, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W uczelniach publicznych i niepublicznych, do których zastosowanie ma ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) obowiązuje zasada, że na stanowisku adiunkta, może zostać zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego. Odstąpienie od tej zasady, obwarowane terminami, umożliwia art. 120 ww. ustawy. Przywołany przepis w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 18 marca 2011 r. *o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2011 nr 84 poz. 455 z późn. zm.), który stanowi, że okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego, a także warunki skracania i przedłużania oraz zawieszania tych okresów określa statut uczelni z tym, że zatrudnienie na tym stanowisku osób nieposiadających wymaganego stopnia nie może trwać dłużej niż osiem lat. Oznacza to, że ustawodawca pozostawił senatowi uczelni swobodę określenia terminu na jaki mogą zostać zatrudnione

osoby nieposiadające wymaganego stopnia naukowego, jednak nie dłużej niż osiem lat. Należy nadmienić, iż przepis ten analogicznie reguluje kwestie zatrudnienia na stanowiskach asystentów osób nieposiadających stopnia naukowego doktora.

Przepis art. 120 w znowelizowanej postaci zaczął obowiązywać od 1 października 2013r. Zatem, dwuletni okres *vacatio legis* pozwolił uczelniom na uregulowanie sytuacji prawnej osób, które nie uzyskały stopni naukowych wymaganych do zajmowania stanowiska adiunkta (czy asystenta) oraz nie uzyskały oczekiwanych postępów w pracy naukowej, i przyjmując jedną z dwóch linii interpretacji, potwierdzonych w orzecznictwie sądów powszechnych.

Zgodnie z pierwszą z nich okresy zatrudnienia na wskazanym stanowisku, które miały miejsce przed dniem 1 października 2013 r. nie podlegają zaliczeniu do określonego w statucie uczelni limitu czasu. Oznacza to, że osoby nieposiadające stopnia doktora habilitowanego, zatrudnione na stanowisku adiunkta przed wejściem w życie tych przepisów, mają *de facto* dodatkowo 8 lat na uzyskanie wymaganego stopnia, a po uzyskaniu habilitacji mogą pozostawać zatrudnione na dotychczasowych stanowiskach w niezmienionej formie stosunku pracy. Natomiast w przypadku, gdy osoby te nie uzyskają stopnia doktora habilitowanego w określonym statutem terminie (nie dłużej niż osiem lat liczone od 2013r.), pomimo zatrudnienia na czas określony, uczelnia może z nimi rozwiązać stosunek pracy.

W drugiej interpretacji wskazuje się na treść uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej z którego wynika, że celem wyżej wymienionej regulacji była konieczność racjonalizacji zatrudnienia w uczelniach i wymuszenie na nich postępu w pracy naukowej oraz przyspieszenie rozwoju kadry. Biorąc zatem pod uwagę wspomniany wyżej cel ustawy oraz długi okres *vacatio legis* art. 120 stwierdza się, że do okresu zatrudnienia na stanowisku adiunkta należy zaliczyć wszystkie okresy zatrudnienia na danym stanowisku, także te trwające lub zakończone przed dniem 1 października 2013 r. Bowiem odmienna interpretacja prowadziłaby do rezultatów przeciwnych do zamierzonych przez ustawodawcę.

Tym samym istnieją obecnie dwie odmienne interpretacje, a rozstrzygając kwestię wyboru określonej z nich należy także odwołać się do uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 sierpnia 2014 r. (sygn. akt IV P 178/14), który stwierdził, że w trakcie trwania łączącej strony umowy o pracę, czyli stosunku prawnego o charakterze ciągłym, może dojść do zmiany stanu prawnego, a w takiej

sytuacji możliwe są jedynie dwa rozwiązania. Pierwsze z nich zakłada stosowanie przepisów nowej ustawy (od momentu jej wejścia w życie) do skutków stosunku prawnego, który powstał pod rządami dawnej ustawy. Drugie rozwiązanie dopuszcza zaś stosowanie nadal przepisów dawnej ustawy, pomimo wejścia w życie ustawy nowej.

Dlatego też, każdy podmiot stosujący prawo powinien dokonać wykładni przywołanego przepisu prawa na własną odpowiedzialność i własny użytek. Należy jednak podkreślić, że dokonując wyboru określonej ścieżki interpretacyjnej powinno się zachować jednolitość w podejściu do wszystkich pracowników znajdujących się zbliżonej sytuacji prawnej, mając jednak na uwadze treść indywidualnie zawieranych stosunków pracy i wzajemne zobowiązania zawarte w umowach o pracę lub aktach mianowania.

Dotychczas, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prezentował stanowisko, że okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 120 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* winien liczyć się od dnia wejścia niniejszego przepisu tj. od 1 października 2013 r. Jednocześnie wyjaśniam, że Minister nie ma kompetencji do wydawania wiążącej wykładni przepisów. Prezentowane przez Ministra stanowisko jest wyłącznie oświadczeniem wiedzy w danej sprawie. Nie stanowi źródła uprawnień, czy też obowiązku, nie jest też wiążące dla uczelni i jej pracowników – może być traktowane przez uczelnie wyłącznie pomocniczo. Ewentualne spory wynikające ze stosunku pracy, zgodnie z art. 136 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, rozstrzygają sądy pracy, które są uprawnione do wydawania rozstrzygnięć wiążących dla stron, wynikających ze stosunku pracy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
SEKRETARZ STANU

Aleksander BOBKO